Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 123 JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 28, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 28-го ЧЕРВНЯ 1997 р. Ч. 123 РІК CIV.

Л. Кучма подякував Б. Єльцинові за підтримку

Київ. — Президент України Леонід Кучма висловив своєму російському партнерові Борисові Єльцинові подяку за розуміння і підтримку інтересів України на вершинній нараді „Великої сімки" в Денвері, повідомила 26-го червня УНІАР.

На цій зустрічі, як відомо, схвалено надати Україні 300 млн. дол. на перебудову чорнобильського саркофагу і підтверджено намір „Великої сімки" допомогти Києву у компенсуванні енергетичних втрат від запланованого на 2000 рік закриття ЧАЕС.

Росія, економіка якої зовсім не претендує на розвинуту і схожа скоріше на економіку третього світу, запрошена була на зустріч з метою „прив'язання" її до Заходу і забезпечення успіху її економічних реформ.

У своєму листі до Б. Єльцина Л. Кучма висловив також сподівання, що активніша роля Росії у колі провідних держав сприятиме подальшому розвиткові українсько-російських відносин. Український президент ствердив, що видатною подією на цьому шляху стало підписання в травні широкомаштабного договору між Україною і Російською Федерацією.

Спостерігачі, як відомо, стверджують, що Росія підписала цей договір, з метою перешкодити Україні інтегруватися в НАТО та інші західні структури.

Україна і Росія возз'єднали електромережі

Київ. — Після двох років розз'єднання електромережі України і Росії знову сполучені, що дозволить Києву поліпшити постачання електроенергії і збільшити її експорт за кордон, за повідомленням агентства Ройтерс.

Представниця Міністерства Енергетики та Електрифікації Оксана Лівен сказала, що дві системи об'єднано 24-го червня. За її словами, це стабілізує електромережу України, особливо частоту струму.

Москва, як відомо, „відрізала" Україну від своєї електромережі в 1995 році, звинувачуючи Київ у надмірному споживанні електроенергії. Українська мережа продовжувала функціонувати самостійно, однак, згідно з Ройтерс, вона є дуже неефективною і технологічно гіршою.

Олександер Воєвода, головний диспетчер електроенергії в Україні, сказав, що возз'єднання мереж покращить електросистему і зробить її надійнішою, оскільки російський струм має стабільну частоту, яка відповідає західнім стандартам. За його словами, три північно-східні регіони України — Харківщина, Полтавщина і Сумщина — не зазнаватимуть відтепер перерв у постачанні енергії. Росія має головний диспетчерський центр, що регулює подавання електрики, в Україні ж такого центру нема.

Об'єднання мереж вигідне для України з огляду на те, що її атомні електростанції часто зупиняються на ремонт. Минулого року 41 теплова, п'ять атомних і шість гідроелектростанцій виробили 181 блн. кіловатт-годин енергії, порівняно з 300 млн. кіловатт-годин в 1990 році. З метою заощадження в деяких регіонах електрику вимикали щодня на кілька годин, навіть узимку. Крім того, частота струму в Україні нижча, ніж треба: 49.35-49.55 мегагерців, а має бути 50.

Київ зможе тепер збільшити експорт електроенергії за кордон. Плян щодо цього Уряд проголосив минулого тижня. Експорт до Мадярщини, Словаччини і Польщі має зрости від теперішніх 4.5 блн. кіловатт-годин до 15-16 блн. кіловатт-годин у 2001 році.

Г. Удовенко звинуватив „Велику сімку" у недотриманні слова

Ню Йорк. — Міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко скритикував 26-го червня сім найзможніших країн світу за те, що вони не виконують своїх обіцянок щодо допомоги у закритті Чорнобильської АЕС.

„Ми все ще жертви Чорнобиля і розв'язуємо всі наші проблеми самі без будь-якої суттєвої фінансової допомоги", — сказав Г. Удовенко журналістам в ООН, де проходила конференція з питань довкілля. За його словами, лідери „Великої сімки" повністю розуміють проблеми України в політичному пляні, однак коли заходить мова про технічні формальності, їх завжди важко вирішити.

„Велика сімка", як відомо, ухвалила минулого тижня надати на перебудову чорнобильського саркофагу 300 млн. дол., однак українські урядовці не забарилися висловити своє розчарування цим рішенням. Зокрема міністер довкілля, Юрій Костенко сказав, що Києву потрібно 750 млн. дол.

Україна пообіцяла закрити ЧАЕС до 2000 року, а „Велика сімка" погодилася допомогти у цьому фінансово, зокрема у стабілізуванні саркофагу і будівництві компенсаційних реакторів на Рівенській та Хмельницькій АЕС. Однак розвинуті держави не поспішають надавати фонди, що вже викликало в минулому критику з боку України.

Щорічні видатки України на ліквідацію наслідків Чорнобильської катастрофи становлять 1 блн. дол., сказав 24-го червня Президент Леонід Кучма на конференції ООН в питань довкілля.

Вступ України до НАТО є справою майбутнього

Київ. — Заступник міністра закордонних справ України Антон Бутейко сказав 24-го червня на пресконференції, що Україна з часом розглядатиме можливість вступу до НАТО, повідомили засоби масової інформації.

„Ми вже інтегрувалися в одну трансатлантійську структуру — Організацію співпраці і безпеки в Европі. Іншою ціллю є НАТО", — заявив він, виступаючи з нагоди першої річниці Конституції. За його словами, хартія про особливі відносини Києва з Північно-атлантійським оборонним союзом, яка має бути підписана формально 9-го липня в Мадриді, створить законну базу для практичної інтеграції України в НАТО.

За повідомленням УНІАР, А. Бутейко сказав також, що Конституція поклала край скептичному ставленню різних держав до існування незалежної України. Якщо Декларація про державний суверенітет, прийнята 1990 року, визначала позаблоковий статус України, зазначив він, то Конституція вже не виключає приєднання Києва до існуючих структур безпеки.

Намір України стати членом НАТО не виключив минулого тижня і секретар Ради національної безпеки і оборони Володимир Горбулін, зазначивши, що Київ може знехтувати своєю обіцянкою щодо невтральности і вступити в майбутньому до якогось військового союзу.

Стурбована все міцнішими відносинами України й НАТО, Росія вирішила в травні з Києвом суперечку щодо Чорноморської фльоти і підписала широкомаштабний договір про дружбу, співробітництво і партнерство. Згідно з угодами, Москва винаймати ме в України впродовж 20 років три бухти в Севастополі, що має перешкоджати Києву у негайному набутті членства в альянсі.

Російська варта стріляла в японських риболовів

Токіо. — У середу, 25-го червня, невеликий японський риболовний корабель під назвою „Ейкомару 6" в густому тумані потрапив під кулеметний обстріл російської прикордонної варти в районі південнокурильських островів Габомаї.

Представник японського крайового бюра морської безпеки повідомив, що двох японців з трьох членів залоги тяжко поранено. Також значною мірою пошкоджено корабель. З цього приводу згадане бюро розпочало слідство, оскільки японські риболови на цей раз не тільки не ловили риби в російських водах, але й не перейшли межі російської зони.

Згідно з інтерпретацією цієї самої події російською стороною, чотири японські риболовні кораблі зайшли у російські води на 14 кілометрів, тому проти них, після відповідного попередження, було вжито зброю.

За останні два роки таких інцидентів сталося декілька. Тепер Москва і Токіо готуються провести спеціяльні переговори, у висліді яких японці дістануть дозвіл за плату ловити рибу в районі південних Курилів, які, як відомо, Японія вважає своїми північними територіями і тому не визнає за Росією права контролювати ці води.

Президент Б. Клінтон виступив в ООН

Ню Йорк. — Тут у четвер, 26-го червня, на спеціяльній сесії Організації Об'єднаних Націй, присвяченій справам занечищення довкілля, а зокрема справі гльобального потепління, виступив з промовою президент ЗСА Билл Клінтон.

Виступ президента ЗСА, мабуть, зумисне був запланований на цей день, бо саме 26-го червня 1945 року у Сан Франсіско 50 країн підписали акт створення ООН — міжнародної організації для втримання миру і безпеки; для розвитку співдружніх відносин між народами; для осягнення міжнародної співпраці у вирішуванні економічних, соціяльних, культурних і гуманітарних проблем і для пропагування пошани людських прав і підставових свобід.

У своїй промові Б. Клінтон підкреслив найперше те, що коли держави ігноруватимуть „справжню і неминучу" проблему гльобального потепління, то наражують Землю на суворі посухи, повені та поширення заразливих хворіб. Крім того, він наголосив, що дослідники-науковці перестерігають про шкідливе занечищення довкілля людством, яке спричинює кліматичні зміни нашої плянети через випромінювання шкідливих газів, які створюють т. з. парниковий

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЕСТАФЕТУ СТРАЙКІВ ПІДХОПИЛИ ІНВАЛІДИ

КИЇВ. — 45 шахтарів-інвалідів з Горлівки Донецької области почали 25-го червня пікетування Адміністрації Президента, вимагаючи того самого, що кілька днів перед тим домагалися їхні працюючі колеги — вирішення питання з заборгованістю у виплатах. Як відомо, в результаті страйку шахтарів Уряд пішов на певні поступки, однак гірників це все одне не задовольнило. Вони протестують також проти закриття неприбуткових шахт і домагаються більшої соціяльної опіки з боку держави.

ПІДПАЛИЛИ ЖУРНАЛІСТА, ОБЛИВШИ БЕНЗИНОЮ

КИЇВ. — Редактор відділу культури газети „День" Віталій Коцюк опинився в лікарні після того, як його знайшли перехожі біля станції Глеваха в непритомному стані, облитого бензиною і обпаленого. Лікарі вважають, що суттєвої загрози його здоров'ю немає. Згідно з УНІАР, на В. Коцюка напали 24-го червня невідомі особи в той час, як він повертався пізно ввечорі додому в Боярку останньою електричкою. Як він опинився у Глеваci, потерпілий пригадати не міг. За словами В. Коцюка, випадок не пов'язаний з його професійною діяльністю і є скоріше жорстоким пограбуванням. В Україні, як відомо, останнім часом відбулося кілька нападів на журналістів. Найгучніший і смертельний випадок стався у травні, коли знайшли повішеним кореспондента газети „Київскіє Вєдомості" Петра Шевченка, який висвітлював конфлікт між посадником Луганського і Службою Безпеки України.

ПРОБЛЕМ НЕ РОЗВ'ЯЖЕ І ПРИЙНЯТТЯ БЮДЖЕТУ

ОДЕСА. — Керівники области провели нараду, на якій визнали, що навіть прийняття державного бюджету не вирішить соціяльно-економічних проблем України взагалі і Одещини зокрема. На засіданні наведено статистичні дані, згідно з якими за п'ять місяців цього року в області падіння виробництва у різних галузях промисловости не припинилося. Незадоволення висловлюють також аграрники. Валерій Хмельник, голова міської ради порту Іллічівськ, сказав, що місто має величезні проблеми зі сплатою за енергоносії. Така ж проблема, за його словами, існує і в Одесі. Він закликав учасників наради звернутися до Президента України з проханням негайно збільшити надходження державних фондів до бюджету области.

МИТНИКИ ВІДЗНАЧИЛИ ШОСТІ РОКОВИНИ

ОДЕСА. — Українські митники, зокрема одеські, відзначили 25-го червня шосту річницю існування своєї служби. Південне митне управління повідомило, що за п'ять місяців цього року завдяки його праці у державний бюджет перераховано 111 млн. гривень, зароблених на акцизних зборах та податках на додану вартість. Служба також зазначила, що особливу увагу приділяється боротьбі з контрабандою та іншими правопорушеннями на кордоні. Згідно з її даними, від початку року порушено 44 кримінальні справи і 1,268 справ про недотримання митних правил. Значну ролю, зазначає митне управління, воно відіграє у боротьбі зі спробами перевезення через територію України наркотиків. На думку митників, розвиткові їхньої служби сприяло прийняття минулого року Конституції. Вони однак визнали, що вже на часі провести модернізацію.

В ОДЕСІ ХОЧУТЬ СТВОРИТИ МОЛОДЕЧИЙ ПАРЛЯМЕНТ

ОДЕСА. — Посадник міста Едуард Гурвіц зустрівся з представниками молодечих політичних організацій і підтримав їхню пропозицію щодо створення в місті молодечого парляменту. На зустрічі також обговорено проблеми молоді і внесено ряд пропозицій щодо державної молодечої політики. Учасників особливо цікавили питання працевлаштування, підприємництва і військової служби. В місті офіційно зареєстровано 15 молодечих політичних організацій.

Центр Української Культури в Гантері розпочинає 15-ий літній сезон

Гантер, Н. Й. (Г. Колесса). — Незадовго, 5-го липня, відчинить свої двері гостинна гражда в мальовничій гірській місцевості Гантер, і Центр Української Культури розпочне свій п'ятнадцятий сезон.

Вдумливо опрацьована керівником Ігорем Соневицьким програма щороку складається з найрізноманітніших за характером подій — вечорів поезії, гумору, виставок, драматичних вечорів, курсів українського народного мистецтва, виготовлення українського печива, вивчення народних пісень (для дітвори) тощо.

Але „серце" Центру — це його літній музичний фестиваль, який уже протягом півтора десятиріччя приваблює широке коло українських й американських шанувальників мистецтва і заслужено користується великою популярністю. Це й не дивно — на концертах фестивалю не тільки звучать найкращі зразки музики західних й українських композиторів у виконанні високопрофесійних мистців, але й відроджуються шедеври невідомих композиторів й маловідомі твори видатних майстрів.

Не стала винятком і цьогорічна програма імпрез. Беззастережно дотримуючись традиції поширення українського мистецтва, яка, зрештою, і є основною місією Центру, його керівник, музикознавець і композитор д-р Ігор Соневицький організує дебюти відомих співаків з України Марії Стефюк (сопрано) і Степана Сте́пана (баритон). До цікавих подій сезону належить також перше виконання в ЦУК твору українського композитора ІХХ сторіччя Йосифа Витвицького (1810-1880) п. н. „Українка", який виконає відомий піяніст Тома Гриньків.

Програма Літнього Музичного Фестивалю '97 складається із п'яти концертів (замість заплянованих шести: виступ тріо „Кантилена" скасований з причини недавнього відходу у вічність його керівника, піяніста бл. п. Юрія Цибрівського). Початок усіх концертів — год. 8-ій вечора.

Керівник ЦУК
д-р І. Соневицький

Сезон Центру Української Культури відкриється у суботу, 5-го липня, вечором поезії й гумору з участю Нілі та д-ра Євгена Стецьковського.

У неділю, 20-го липня, ЦУК запрошує шанувальників мистецтва взяти участь у льотереї на виграш творів українських мистців С. Геруляк, Б. Титли, Л. Морозової та Я. Вижницького. Тим самим усі бажаючі матимуть шансу не лише виграти картину, але й спричинитися до підтримки Центру, адже увесь дохід з льотереї призначений на його розвиток. Льотерея відбудеться у гражді після Служби Божої.

Наступного тижня, 26-го липня, на сцені гражди виступлять учасники Студії Мистецького Слова та її керівник Лідія Крушельницька.

Серпень стане місяцем сольових концертів літнього музичного фестивалю: 2-го серпня тут відбудеться концерт провідного соліста Львівського Оперового Театру, баритона Степа́на Сте́пана, 9-го виступить відомий піяніст, музичний дорадник фестивалю в Нюпорт, Р. Ай., Тома Гриньків, який, як уже згадано, вперше в ЦУК виконає віднайдений піяністкою Юліяною Осінчук фортепіяновий твір Й. Витвицького „Українка". Крім цієї та інших композицій, того вечора звучатиме рідковиконуваний твір Н. Нижанківського „Великі варіяції для фортепіяну".

16-го серпня з доброчинним концертом висту-

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 25-ГО ЧЕРВНЯ, британський прем'єр-міністер Тоні Блейр оприлюднив свої нові пляни всепартійних переговорів у справі замирення в Північній Ірляндії, котрі є рівночасно пов'язані з роззброєнням католицьких і протестантських бойовиків. Цим він дав виклик Шінн Фейн, політичному відгалуженні Ірляндської республіканської Армії, „цілковито зобов'язатися" до незастосування збройної боротьби, щоб могти брати участь у переговорах. Ці оприлюднені ним пляни є спільним зусиллям урядів Британії та Ірляндії, котрі пропонують час від вересня до травня для зложення зброї обидвох фракцій.

ПРОДЕМОКРАТИЧНІ УГРУПУВАННЯ Гонґ Конґу у четвер, 26-го червня, голосно і широко коментували своє невдоволення з приводу відкликання Англією та ЗСА бойкоту на церемоніялі введення Пекіном назначеної леґіслятури. Місцеві газети і карикатуристи мали з цього приводу поле до попису. Вашінґтон і Лондон, турбуючись браком пошани в Китаю людськими правами, вирішили не посилати своїх представників на згадані урочистості, але не отримавши підтримки від своїх союзників, змінили думку, заявляючи, що треба співпрацювати з новою владою Гонґ Конґу.

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ в середу, 25-го червня, повідомили, що у власному мешканні в Парижі помер цілому світові відомий французькуй океанограф Жак-Ів Кусто, проживши 87 років. Ж. Кусто став найбільш відомою пригодницькою особистістю завдяки своїм надзвичайно цікавим і популярним книжкам, фільмам і телевізійним програмам, які понад 40 років документували його підводні дослідження. Зокрема відомими по цілому світі стала його книжка „Мовчазний світ", фільм тієї ж назви здобув нагороду Оскара (першу з трьох) в 1957 році в катеґорії документальних фільмів, а телевізійна програма „Підводний світ Жака-Іва Куцто" від 1965 року втішається великим зацікавленням у світі.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 25-ГО ЧЕРВНЯ, президент Билл Клінтон підтримав і дав свою згоду на новозапропоновані правила контролі занечищення довкілля, всупереч його економічним дорадникам, які твердять, що це буде надто коштовним. Про своє рішення підтримати пропозиції Департаменту збереження довкілля в справі контролі сажі та густого забрудненого туману він повідомив під час свого виступу у Нешвілл, Тенн. Згідно з новими правилами, головні порушники занечищення довкілля, зокрема станції потужности, мусітимуть притримуватись нових правил, в іншому випадку будуть суворо карані.

У НЮ ЙОРКУ ВІДОМА ЛІЦИТАЦІЙНА фірма Крістіс у середу, 25-го червня, перевела публічний торг 79 вечірніх і балевих суконь британської принцеси Даяни, колишньої дружини Чарлза князя Валії та британського престолонаслідника. Сукня, в якій принцеса Даяна була вдягнена на бенкеті під час офіційних відвідин ЗСА в 1985 році, була продана за суму 222,500 дол. У загальному ліцитація принесла 3.25 млн. дол., які призначені на добродійні цілі, пов'язані з хворобами пістряка і АЇДС. Згідно з повідомленнями засобів масової інформації, думку про ліцитацію суконь принцесі підкинув її старший син принц Вілліям.

КРАЙОВА КОМІСІЯ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ сенатора Роберта Керрі та конгресмена Роба Портмана порекомендувала створити незалежну Надзірну раду для керівництва Податкового уряду та значного упрощення 9,451-сторінкових податкових правил ЗСА. Обидва керівники згаданої комісії заявили, що в половині липня буде внесено відповідний законопроєкт, щоб ці рекомендації взяти до уваги. Одначе Уряд президента Билла Клінтона відразу повідомив, що буде гостро протестувати проти головної точки рекомендацій комісії — керування Податкового уряду семичленною радою, зформованою у більшости з приватного сектора, замість бути під керівництвом Скарбового департаменту.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Европа не втрачає ентузіязму

Якою б підтоптаною бабусею не здавалася Европа з точки зору „нових світів", а все ж вона й на поріг XXI сторіччя ступає як континент активного економічного, науково-технічного та ідейно-духового життя. Останні роки Західня Европа перебуває в центрі уваги решти світу у зв'язку з поглибленням загальноевропейської військової, політичної і економічно-фінансової інтеграції. Це добрий приклад для людства, оскільки йдеться про об'єднання виважене, ступеневе, цивілізоване, яке є висидом суспільної зрілости, висидом довгого суверенного розвитку національно-державних організмів. Европейські народи піднялися на той рівень матеріяльного і культурного поступу, де вже ніщо не загрожує їхній самобутності. Однак навіть на цьому високому рівні і при щирому взаємному довір'ї виникають різні сумніви і побоювання з приводу об'єднання. Швидше за все, ті сумніви буде успішно подолано, разом з тим вони мають і позитивний сенс, бо виразно дають до зрозуміння, що жодна нація не вичерпує своєї потенції з досягненням матеріяльного добробуту: вона чує себе самодостатньою і справедливо хоче зберегтися для вічности.

Цими днями в Амстердамі знову радили раду лідери 15 країн Европейського союзу. Після гострої, але конструктивної дискусії ці держави ще ближче підійшли до створення економічного і валютного союзу, випрацювавши головні принципи спільної зовнішньої політики і погодившись з 1999 року запровадити єдину грошову одиницю — евро. Але і на цей раз не обійшлося без застережень саме національного характеру. Англія, наприклад, а за нею Ірляндія і Данія обстояли право покладатися на власні митні та імміграційні закони. Панує загальне побоювання, що глибша інтеграція автоматично означатиме неминуче кількісне збільшення брюссельської бюрократії і, отже, збільшення видатків.

Постійною проблемою, що має і економічний, і психологічний аспекти, є змагання за перші ролі в союзі. Воно, з перемінним успіхом, точиться між Англією, Францією та Німеччиною. Як запевнив недавно президент Франції Жак Ширак, „французько-німецький дует залишається серцевиною єдиної Европи, він не має еквіваленту і тому є запорукою миру і процвітання на Европейському континенті". Тим часом Лондон, в останні роки активно виступаючи на захист концепції національного суверенітету, об'єктивно стає ближчим для Парижу, для якого згадана концепція всі повоєнні роки була підставовою. Обидві країни — ядерні, обидві спираються на оборонні військові доктрини, але коли заходить мова про завдання загальноевропейської оборони, то Франція і Англія неспроможні порозумітися. Ось і тепер, під час останньої наради в Амстердамі, повторилися старі тертя: Париж, як і Бонн, вважає, що Західньоевропейський союз, оборонна організація 10 членів Европейського союзу, повинна підпорядкувати себе ЕС і врешті злитися з ним, а Лондон далі стоїть на тому, що Західньоевропейський союз мусить і в майбутньому бути незалежним від ЕС.

Є логічним припустити, що кількісне збільшення членів Европейського союзу за рахунок посткомуністичних східньоевропейських країн зробить узгодження політичної волі об'єднаної Европи ще більшою проблемою. Іншими словами, східні европейці, вступаючи до Европейського союзу, зустрінуть там не тільки різні приємні переваги, але також істотні хиби ліберальної демократії, яка, як добре відомо, переживає тепер не найкращі часи у зв'язку з тотальним розпаношенням корупції, недовір'ям мас до влади, соціяльним розшаруванням, екологічними негараздами.

Очевидно, що поширення ЕС не може бути сліпим, самоцільним процесом, адже навіть звільнена від комунізму Східня Европа — це довга низка різних характеристик. Одна, скажімо, річ — маленька Чехія чи навіть трохи більша Польща, а вже цілком інша — територіяльно і демографічно велика Україна. Для українців було б більш доцільно творити Европу в себе вдома, переймаючи від Заходу правну основу та досвід господарювання в умовах вільного ринку.

Саме принцип доцільности, а не ніяка нав'язана ззовні тенденція — чи то до об'єднання, чи до роз'єднання — має лежати у фундаменті відповідальної політики теперішніх держав, особливо тих, чий суверенітет пов'язаний не лише з економічними, але й з духовними завданнями.

Ярослав Гайвас

ТРІЮМФ КИТАЮ

До найважливіших подій наших днів напевно належить перебрання Китаєм у своє володіння найбільшого порту і торговельного центру в Азії — Гонг Конгу. Понад 150 років володіла ним Британська імперія. За ті роки з порожніх горбів й океанських заток постала одна з могутніх централь світової економіки. І згідно з умовою, після 99 років Лондон передає її Пекінові без найменших труднощів чи застережень. Так, як це передбачав контракт і англосакська святість таких контрактів. Хоч не бракувало у світі різних тенденцій, навіть намагань наштовхнути Лондон на проволікання і всякі проблеми в передаванні, торговельна гордість на це не дозволила. І після понад півтора століття однієї успішної британської доби Гонг Конгу приходить ще незнана, але яка також заповідана на велику успішну китайську добу. А сам Китай з цією подією прибирає нове обличчя в Азії і світі і разом з іншими сучасними великими успіхами виходить на першу лінію передових потуг нашої планети.

Пекін — Київ

Ясне, що українському народові у його змаганнях також вийти в ряд світових впливових сил залежить, наскільки він зуміє з тією надходячою великою потугою співпрацювати для обопільної користи. Це не припадок, але близькі інтереси обидвох сторін, може також подібна злощасна доля обидвох народів у недалекому минулому творить атмосферу й ґрунт для співпраці. Покищо здебільша завдяки китайській ініціятиві стосунки української держави і Китаю розвиваються вельми позитивно й корисно для обидвох сторін. У визнанні української держави Китай випередив багато інших країн. Та не тільки це. Визнаючи відродження української держави, Китай добровільно не очікуючи віддячення з українського боку, заофірував їй оборонну гарантію у випадку нападу на неї, навіть коли б це була атака з боку ядерної держави. І він це далі обстоює.

Між обидвома країнами з успіхом розвивається міжнародна політична співпраця, товарообмін минулого року осягнув 800 млн. дол., а тепер в обидвох сторін — стремління, щоб піднести його до трьох блн. річно. Обидві сторони обмінюються делегаціями крім звичайної співпраці амбасадорських інституцій; недавно Президент України Леонід Кучма на запрошення Китаю відвідав столицю Пекін, коли ж то підписано потрібні договірні документи. А на початку цього червня китайська делегація на чолі з міністром оборони КНР (Китайської Народної Республіки) генералом Чі Гаотяном відвідала Україну. Міністер Гаотян є першим заступником голови Китайської центральної військової Ради, яким є президент КНР Зіянг Зімень. Згідно з китайськими законами, президент Китаю очолює три державні пости: є президентом, першим секретарем партії і власне головою цієї комісії. В часі розмов відповідних державних чинників української держави з міністром Гаотяном та його співробітниками осягнено ряд домовлень, особливо військового характеру, як організування й вишкіл військових одиниць, співпраця в обміні новою оборонною технологією тощо.

Під час перебування у Києві міністер Гаотян відбув цілий ряд розмов з Президентом України та його співробітниками, серед яких однією з найвагоміших була зустріч з головою Верховної Ради України Олександром Морозом. Ця зустріч мала також свою вимову у зв'язку з недалеким парляментарними виборами в Україні. В ній узяв участь міністер оборони України генерал Олександер Кузьмук та інші керівні діячі держави. Голова Верховної Ради О. Мороз у своєму опублікованому виступі підкреслив: „Ваш приїзд я оцінюю як підтвердження розвитку традиційно дружніх відносин між Україною і Китайською Республікою. То є доказ інтересу, який має місце і в Україні, і в Китаї. Вірю, що ваша візита стане своєрідним етапом поширення стосунків в тій важливій галузі, яку ви представляєте".

Початок великих змін

Саме тепер Китай увійшов у сферу великих перемін всебічного розвитку і підйому, в чому перебрання Гонг Конгу відіграватиме потужну змінюючу ролю. Китай перейшов недавно довготривалий болючий, не раз прямо трагічний, період. У цьому доля Китаю подібна до долі України. Після різних епох в житті китайського народу в часі його чотиритисячнорічної історії, у XIX столітті настав глибокий його упадок. Власне в середині того століття у висліді трирічної так званої Першої опіюмової війни з Великобританською імперією, в якій Китай у кожному відношенні стояв далеко позаду цієї імперії, Китай був змушений підписати в Нанкінгу 1842 року договір, яким передав Великобританії частину нинішнього Гонг Конгу, острови звані Піратськими. Вкоротці прийшла Друга опіюмова війна, яка також скінчилася для Китаю катастрофою і він був змушений передати Великобританії континентальний півострів Ковлюн, а остаточно в липні 1898 року Великобританія передала контрактом на 99 років так звані нові території. Згідно з тим контрактом вночі 30-го червня на 1-ше липня Лондон беззастережно віддає всі ті території Пекінові.

Ці голі горби і напівпорожні океанські заливи розбудували англійці та їхні европейські співпрацівники, але в першу чергу так звані островляни китайці, тобто китайці, які покинули злиденні в той час терени Китаю й поселилися на островах Тихого океану.

Китай підпадав далі у великій мірі також через нездарне й корумповане державне керівництво панующого дому, проти якого 1911-12 року китайський національний лідер Сун Ятсен на чолі з національною партією Гомінтангом зробили революцію. Після його смерти провід Гуомінтангу перебрав його заступник генерал Чіянг Кайшек. Але й це зразу не змінило радикально нещасного положення в Китаї. Надто могутні імперіялізми були проти нього, а найрафінованіший російський імперіялізм. Починаючи XVII століттям Москва загарбувала китайські території, а опісля договорами змушувала Китай до резигнації з них. Китайське недугою була слабість державної влади й збройних сил та корупція найвищих державних чинників. Китайських представників в переговорах Москва підкуплювала і вони діставали від Москви готові тексти договорів, які після удаваних дебат — підписували. Перший такий договір в Нерчинську (1689) створив прецеденс і зразок, яким Москва беззастережно послуговувалася. Тепер китайці не визнають формально-правно тих договорів, називають їх нерівними, але покищо не мають сил вимагати їхньої ректифікації, чи просто анулювання.

Національний Китай під проводом Чіянг Кайшека не давав собі ради, особливо в обороні проти Японії, яка постійно загрожувала Китаєві, а навіть напала війною. В обличчі того і під впливом нових ідейно-політичних віянь соціо-комуністичних рухів 1919 року постала китайська Комуністична партія. Вона на зміну то співпрацювала, то воювала з владою і військом Гуомінтангу. В останні три дні війни з Японією 1945 року, коли російські війська вступили в війну проти Японії і зуміли зайняти величезні китайські території, вони передали владу й здобуту на японцях зброю та воєнні улаштування комуністам, то почався новий етап конфлікту національного Китаю з комуністами. Маси зброї і воєнного приладдя, кращий вишкіл і дисципліна комуністичних вояків і, очевидно, допомога Москви зробили своє. Комуністи перемогли в грудні 1949 року, Чіянг Кайшек зі своїми рештками перебрався на острів Тайван і звідтіля пробував продовжувати боротьбу, але це з відомим вислідом.

Навчені гірким досвідом

Комуністи, всупереч здоровому глуздові, почали запроваджувати свої, подиктовані комуністичною ідеологією, порядки. Народ, якому було вже досить воєн і внутрішньої боротьби та її жахливих наслідків, пробував підтримувати комуністичні заходи, але з того добра не було. Комуністи вводи-

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про слово в дискусії

Коли вам приходиться бувати часто на публічних імпрезах в нашій громаді, тоді ви напевно добре обізнані із способом дискусій, дуже характеристичних для української спільноти.

Перш усього треба ствердити, що ми загалом балакучий народ і як дірвемося до слова, то важко вже нам його відобрати і той „словопад" зупинити.

Ще у товариському спілкуванні якось можна ту напасть перетерпіти, до того коли ще й знаєте добре такого балакуна — тоді робите всі можливі спроби зупинити той потік його слів, або просто не слухати чи ігнорувати ту словесну Ніяґару. Але як вам з однієї чи другої причини треба терпіти публічно оту українську балакучість, то зчасом ви стаєте дуже невідпорним на її деструктивний вплив і тихенько, зате надійно падаєте в розпуку чи злість. До такої стадії я часто доходжу, бо журналістична професія вимагає не лише постійно сидіти при найбільше віддаленому столику та уважно слухати, але також звітувати читачам про перебіг наших імпрез, і то не лише про доповіді, але і про тих, хто забирає „слово в дискусії". А тих дискутантів у нас завжди дуже багато і, звичайно, це завжди ті самі люди.

Здається, що ми маємо тут добірну когорту професійних балакунів, які незалежно від теми доповіді постійно мусять забрати слово, навіть, коли не мають що сказати. А може вони виголошують ті словесні потоки лише тому, що люблять чути звуки свого власного голосу та бачити увагу цілої залі слухачів приковану до їхньої особи? Може це в них жаль, що їхні дороги розминулися з театром?

Чи сяк — чи так, вони люблять говорити, а рідко трапляється ведучий, що має відвагу і титанічну силу відобрати такому балакунові слово, або прикликати його до порядку. Якщо вам доводиться частіше бувати свідком такого видовища — тоді знаєте вже згори, хто буде забирати слово і як довго він буде перед конкретними запитами розповідати про себе, про свою близьку серцеві організацію, чи про гарне своє минуле, так, що часом і до теми навіть не встигне дійти.

Буває, що організатори, які заздалегідь знають про балакучість наших громадян беруться на спосіб і заповідають, що можна буде ставити лише питання, а не дискутувати з доповідачем (коли це, високопоставлена в нашому суспільно-політичному житті особа, або його час обмежений до мінімуму).

Думаєте — це допомагає? Наші професійні балакуни голосяться до запитів, але щоб спершу виголосити довгий вступ, щоб знову почути свій голос, або зробити добре враження на присутніх. А чи його питання має сенс, чи його немає — це не важливе, бо все і так затрачується в потоці непотрібних та мало цікавих словесних фраз.

Якщо у вас довгий газетярський досвід — тоді ви вже завжди знаєте наперед хто і коли буде забирати слово і що він про себе скаже.

А вам залишиться самій відповісти на ряд тих питань, на які ніхто не дасть відповіді. Чи справді так мусить у нас виглядати кожна публічна імпреза? Чи наше самозакохане пустомельство дійсно не має меж? Чи наші голоси так гучно дзвенять, що ми навіть не чуємо, що говоримо? Чи передаємо цю нашу пустопорожню балакучість нашим дітям і внукам? А може вони вже так тремтять перед тими „словами у дискусії", що їх і колачем не заманиш, не кажучи вже про вишукані перекуски і напитки, на суспільно-політичні імпрези?

Найгірше, однак, що наші професійні балакуни нікого не бояться. Президент це країни, чи „якийсь собі професор" — питання і дискусія рішучо мають належати до втертого вже ритуалу і складатися з деякого пустомельства, про яке хтось, колись перед віками, сказав: „Слова, слова, слова"...

О-КА

Володимир Жила

Виховна сила мемуарної літератури

II

Неменшою славою вкрилися також частини 6-ої української Січової дивізії під командою генштабу полковника Безручка в Замостю. Усі заходи Будьонного здобути цю фортецю і прорватися в напрямі на Варшаву були безуспішними. 31-го серпня 1920 року, Будьонний припинив штурм Замостя і розпочав відступати на схід, бо в його запіллі з'явились польські дивізії, що їх було перекинено з північного фронту. Штурм Замостя приніс Будьонному великі втрати, і послабив його. Він не в силах був продовжувати рейд на Варшаву.

І яка трагедія долі й невдячність польського війського командування, коли з провалом Українських Визвольних Змагань, 6-ту Січову дивізію запроторено до табору інтернованих в Каліші. А вони ж своїм героїзмом під Замостям врятували Варшаву, а може і Европу від большевицької небезпеки.

Проте трагедія неминуче наближалася, „не зважаючи на це, — пише Ю. Тамарський, — що наші дивізії виявили надлюдчу впертість і боронили кожний клаптик своєї рідної землі, але з голими руками без зброї далеко зайти не можна".

21-го листопада 1920 року, „ворог розпочав атаку волочиського плацдарму. Решти армії трималися та відбивали всі атаки. В цей час на території Польщі за Збруч переходили обози і установи. О год. 17, віддавши останній салют рідній землі останніми набоями, знялися з позиції артилерія, а за нею розпочала відступ і переправу кіннота", — пише ген. О. Удовиченко.

І так прийшов трагічний кінець Визвольних Змагань — табори інтернованих. Юрко Тамарський, автор, перебуваючи в таборі у Вадовицях, і гадки не припускав, що по кількох тижнях інтернування, він і інші українські вояки „під опікою" своїх колишніх союзників перетворяться в живі шкелети. Інші дивізії Армії УНР були розміщені в таборах м. Каліша, Шепьорно, Пікулічах і Щалково і переживали може ще трагічніші хвилини.

А тим часом в Україні шалів страшний кривавий ворог, що знущався над народом. Для ілюстрації цього нечуваного нещастя Ю. Татарський цитує знамениі рядки Миколи Вороного:

Люду мій, бідний, окрадений люду!
Що у твоїх я побачив очах
То вже й до віку свого не забуду;
Де б я не був, всюди бачити буду —
Голод і жах.

У цілому книга „Пригоди фільмара" — зразок високої вимогливости, логічної принциповости в судженнях та в ідейному прямуванні. Авторові властивий мужній спокій навіть при найбільшій небезпеці, завзяття, а деколи й героїзм. Він не приховує радости від успіхів і не скриває своїх помилок, а навпаки, признається до них. Прикро ствердити, що автор цієї цінної книги не є віссю своїх спогадів, він іде за нестримним потоком подій, що домінують в його праці. А це тому, що перед автором важливі події широкого діяпазону. Історичні за своїм характером, що їх переживає український народ в боротьбі за волю і державність. Книга, без сумніву, документ часу, бо багато допоможе при вивченні епохи визвольної боротьби та життєво-творчого шляху дій і поглядів її провідних діячів.

Заголовок книги „Пригоди фільмара" не відповідає змістові праці, на мою думку, він тут вжитий неправильно та щобільше він назверх обмежує засяг праці. У книзі є чимало незначних друкарських огріхів, які ніяк не зменшують її вартости й значення.

А тепер розкажемо дещо про автора. Юрій Тамарський народився 30-го березня 1903 року на Поділлі в селі Чернятині і помер 23-го січня 1987 року в Джерзі Сіти в Америці. Вчився в Київській першій комерційній школі, в якій був серед українізації шкільництва, яка не проходила легко. Як я уже зазначив, був він членом Вільного Козацтва і Окремої кінної дивізії Армії УНР. Після трагічного закінчення Визвольних Змагань і перебування в таборах для інтернованих у Вадовицях і Каліші, серед неймовірних пригод втікає до Варшави. Якийсь час працює тут в маєтку російського власника, знайомиться з політичною ситуацією і плянує перехід кордону в Україну. У Варшаві був табір, де зупинялися прибуваючі з України польські родини. В той час в ньому тимчасово перебували переважно українські родини, що поверталися з Польщі на Україну. Юрій Тамарський і три його співтоварищі, старшини Армії УНР, разом з українськими родинами польським поїздом добралися до Шепетівки й тут чотири уенерівці, скориставшись хвилинним замішанням під час загальної посадки всіли „зайцем" до совєтського поїзду. І так Юрко щасливо добрався до своїх рідних у Києві. Нелегко було одержати тут потрібні документи, але й це вдалося перебороти. Щоб не врачати часу щодо продовження освіти Юрко вступив до Вищого кооперативного технікуму, де навчання відбувалися увечері і це давало йому можливість працювати вдень.

Згодом поступив до Одеського кінематографічного інституту, який щасливо закінчив в 1927 році і став на працю під керівництвом О. Довженка в Київській фільмовій фабриці. За німецької окупації Ю. Тамарському вдалося випродукувати всього кілька документальних фільмів. Закінчення війни зустріло його в Німеччині, звідки в 1947 році він переїхав до Бразилії. У Сан Пауло зорганізував лябораторію для кольорового фільму й тут в 1952 році зумів випродукувати перший кольоровий документальний фільм. Переїхавши до ЗСА на початку 1960 року, при співпраці з С. Новицьким, випродукував фільм „Шевченко в Вашінгтоні" (1964) і „Щоб дзвони дзвонили" (1972).

Підсумовуючи — книга „Пригоди фільмара" Юрія Тамарського — це преважлива історична праця мемуарного характеру для українців в Україні та діяспорі, щоб почути ще один потужний голос учасника Визвольних Змагань 1917-20 років. Книга особливо важлива для молодого покоління, яке мало знає, а може й нічого про визвольну боротьбу їх дідів і прадідів, що вмирали за волю і державність України. Вона може стати прекрасним матеріялом-зброєю для всіх кому дорога доля нашої держави й її майбутнє.

З книги „Пригоди фільмара", що має в собі багато характеристичних ознак фільмових кадрів, треба обов'язково опрацювати кіносценарій для створення фільму „Визвольні Змагання 1917-20 років", а в проміжному часі треба висилати цю цінну книгу на Україну до бібліотек середніх шкіл і університетів. Було б побажано післати її також відповідальним посадовим особам в Києві. Вірю, що меценати для цієї важливої справи знайдуться.

Книжку можна придбати в книгарні „Свободи", 30 Montgomery Street, Jersey City, N. J. 07302.

Центр...

(Закінчення зі стор. 1)

пить соліст Метрополітальної опери, бас Віллям Вілдерманн, 23-го — віольончеліст Ваграм Сараджян. Завершить сезон прімадонна Київського оперового театру, сопрано Марія Стефюк, яку д-р Соневицький назвав „амбасадором українського виконавського мистецтва поза границями Батьківщини“.

У сольових концертах усіх виконавців партію фортепіяну виконає Володимир Винницький.

„Центр Української Культури — це власність цілої української громади, — сказав І. Соневицький під час нашого інтерв'ю. — Адже на його імпрези прибувають не лише місцеві українці, але й ті, які щороку численно приїжджають сюди на літній відпочинок. На концерти вчащають також американці, які в даний час становлять 40 відсотків відвідувачів. Тож саме в ЦУК вони знайомляться з українськими виконавцями й українською музикою. Концерти центру часто знаходять відображення у схвальній критиці американської преси“.

Субсидії на існування Центр одержує від New York Council on the Arts та Greene County Council on the Arts. „Та все ж вирішальну ролю у підтримці нашої діяльности відіграють постійні вкладки членів ЦУК і допомога таких вагомих українських організацій, як Український Народний Союз, Федеральні кредитові кооперативи „Самопоміч“, зокрема у Ню Йорку, та окремих українських меценатів, — говорить д-р Соневицький. — Пропагуючи найкращі сторони професійного українського музичного мистецтва, наша організація заслуговує на підтримку. Усі вклади звільнені від податку, тож українським організаціям та меценатам варто зважити можливості матеріяльного підсилення ЦУК, без якого діяльність Центру неможлива“.

Інформації щодо розкладу концертів, вечорів та курсів українського народного мистецтва в Центрі Української Культури можна одержати, телефонуючи на число (518) 989-6479.

Президент....

(Закінчення зі стор. 1)

ефект. Перестерігаючи, що коли цього не зупиниться, то науковці передбачають, що у наступному столітті, води океанів піднесуться на дві або й більше стопи, а це означає втрату тисячі квадратних стіп землі у прибережних країнах земної кулі.

Промова Б. Клінтона відповідала загальному тонові конференції, в якій взали участь провідники 70 країн і майже всі вони підкреслювали існуючі нездорово-шкідливі проблеми та майбутні загрози, якщо спільно не зарадити цьому лихові негайно.

Приїжджайте — не пошкодуєте

Знову починається літній сезон. І знову приїжджатимуть до нас, у Гантер, сюди з різних стейтів Америки, а то й інших континентів, щоб оглядати нашу церкву, наші гуцульські забудування, а найважніше красу нашої природи. Бо наші гори таки найбільше нагадують рідні Карпати, і тому тут „застряг“ Кобзяр, а за ним ціла низка українців, бо якраз цей кусник американської землі нагадував їм щось рідне, що мусіли залишити, рятуючи життя.

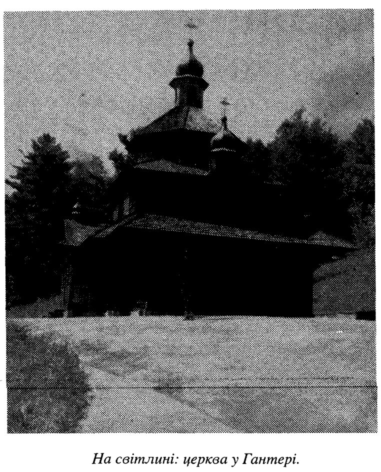
І тут зродилася думка будувати церкву. І знайшовся майстер над майстрами, що, втікаючи від большевиків, залишив усе своє добро, але не залишив штуки будування гуцульських церков з грубих брусів, без одного цвяха. Він привіз цю штуку у своєму серці, в своїх жилах, у своїй крові. І поставив церкву-писанку, що пишається на тім клаптику „українських Карпат“.

І слава про нашу церковцю пішла по всій Америці, а то й по світі. Тому то приїжджають до нас прогульки автобусами з усієї Америки, і тому відвідують нас туристи з інших континентів.

А ми на них чекаємо. Наша гражда прикрашена картинами кращих митців з України, Америки й Канади. Наша крамничка наповнена мистецькими шедеврами, переважно з України, а наша кухня готова погодувати усіх українськими стравами й вибагливим домашнім печивом.

Тож як маєте вільний тиждень, чи вікенд — приїжджайте до Гантеру. Тут чисте гірське повітря й шум гірських потічків дасть відпочити нервам, а ваші діти і внуки зживуться з природою та побачать, що сарни й зайчики є не лише на телевізорі, а й справді пасуться на полях недалеко шляхів.

Ольга Кобзяр

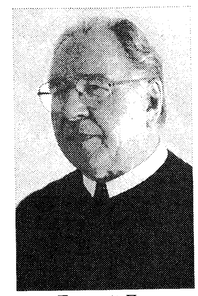

На світлині: церква у Гантері.

Подвійний ювілей о. Патрикія Пащака, ЧСВВ

У вівторок, 10-го червня 1997 року, о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, святкував 75-ліття свого трудолюбивого й активного життя. Отці та сестри парафії св. Юра, при солодкім і каві, заспівали отцеві „Многая літа“, а він подякував їм, за їх пам'ять і пішов до своїх щоденних зайнять.

Отець Патрикій Пащак, ЧСВВ, народився 10-го червня 1922 року у Вінніпегу, Канада. Його батько Матвій, родом зі села Боків, Підгаєцького повіту, Західна Україна, іміґрував до Канади у 1912 році. Туди й переїхала його мати Анастасія. Вони повінчалися у церкві св. Миколая у Вінніпегу в 1914 році. Обоє передчасно померли, бо батько Матвій мав тільки 49 років, а мати Анастасія перейшла до вічности на 46-му році життя. Вони мали 6 дітей. Два найстарші сини, Михайло та Стефан, вже не живуть. Цей останній був душпастирем і місіонарем Чину СВВ, при прибраним іменем Епіфаній. Третій з ряду син, старший брат о. Пащака, Дам'ян, помер у 1982 році у Калґарі в Канаді. Четвертий, Петро, народився 10-го червня 1922 року у Вінніпегу. Вступивши до Чину СВВ, Петро прийняв ім'я Патрикій. Його молодший брат Володимир живе з дружиною і дітьми у Вінніпегу. Обоє активні в тамошньому шкільництві. В. Пащак був один час членом Шкільної Управи міста Вінніпеґ. За їхні заслуги для шкільництва, Папа Іван XXIII надав В. Пащакові гідність Лицаря-Командира Ордену св. Сильвестра, а його дружину Ольгу нагородив золотою медалею „Про Екклезіє ет Понтіфіче“. Одинока сестра о. П. Пащака, Ольга, мала нахил до музики, закінчила консерваторію, і керувала жіночими капелями у школах в Торонто, але пішла слідами братів — вступила до Чину Сестер Служебниць. Живе у Вінніпегу.

о. Патрикій Пащак

Отець Патрикій Пащак, ЧСВВ, прибравши духовний стан і вступивши до Чину СВВ, отримав Тайну Священства в Ґрімсбі, Канада, 27-го серпня 1947 року. Висвятив його Владика Василь Ладика, ЧСВВ. Він працював як катехит, їздив з місійними завданнями, був членом редакційної колегії журналу „Світло“, який виходить у Торонто. Від 1949 року призначили його до ЗСА. В 1949–1959 роках він перебував у Ню Йорку, в 1959–1962 роках у Чикаґо, а в роках 1962–1970 у Дітройті, в його українській дільниці Гемтрек. Скрізь о. Патрикій був активний у громадському житті. У Дітройті він проводив урочистими церемоніями у зв'язку з приїздом туди Кардинала Йосифа Сліпого, який щойно вийшов до історії як в'язень большевицького режиму СССР впродовж 17 років на Сибірі, невгнутий вірний слуга Української Католицької Церкви, згодом вславився своїм виступом на Другому Ватиканському Соборі, на якому зголосив постулят до Апостольського Престолу, щоб Українській Католицькій Церкві надати Патріярхат.

Верхом духовної праці о. Патрикія Пащака було іменування його на протоігумена Провінції Чину Святого Василія Великого в Америці. Ту гідність він зберігав у роках 1970–1982, коли то покликано його на становище пароха церкви св. Юра в Ню Йорку, на місце передчасно померлого о. д-ра Володимира Гавліча, ЧСВВ. Від того часу о. Патрикій зберігає й титул ігумена. У 1985 р. він став генеральним вікарієм Стемфордської епархії Української Католицької Церкви. Від 1983 р. постійно виступав у радіовисильні „Голос Америки“, яка передавала вісті в Україну й на Сибір, як також провадив радіогодину Отців Василіян кожної п'ятниці в Ню Йорку.

У передмові до книжки „Про Боже і Людське“ — проповіді о. Пащака, які чекають на видавця, ред. Іван Кедрин-Рудницький писав, що о. Патрикій Пащак, ігумен ЧССВ, людина діла і не спочиває на лаврах доконаної речі, але шукає нової. Розпочав будову 12-поверхового будинку, на тому місці, на якому колись стояла бідна церковця. Ідея о. Пащака — збудувати не тільки пристойне приміщення для священиків і церковної канцелярії, але заповнити той будинок українськими людьми, щоб ту частину Ню Йорку затримати, як українську. Зараз усі кімнати випродані для парафіян церкви св. Юра. Ред. Кедрин також згадував, що о. Гавліч збудував церкву, але, відійшов у вічність, залишив її з голими мурами. Сьогодні церква св. Юра в Ню Йорку є одною з найкращих у світі. Сполука італійського білого мармуру, з якого зложені Царські Ворота і з якого збудований головний вівтар та тетропод із неовізантикою образів і вітражів становить чудо і гармонійну цілість. Виконали це великі мистці Михайло Дмитренко і Володимир Бачинський, яким допомагав о. Тарас Прокопів, ЧСВВ. Вітражі проєктував мистець Петро Холодний. Це все коштувало величезні гроші, але церкву збудовано й вивінувано без цента довгу, що є доказом економности о. Пащака. При кінці ред. Кедрин підкреслював, що о. Пащак — громадська людина. Він був активним у загальному українському громадському житті в Канаді, Чикаґо, Дітройті, також і в Ню Йорку. Перейшовши англомовні школи в Канаді, вільно володіє гарною англійською мовою без слов'янської вимови, цікавиться подіями в широкому світі, в Україні і на поселеннях. Він буває на зборах Українського Народного Дому в Ню Йорку, Кредитової Кооперативи „Самопоміч“, на різних доповідях в Науковому Товаристві ім. Шевченка, на сходинах з нагоди приїзду видатних діячів з України. Ясно, що як генеральний вікарій великої Стемфордської єпархії, найбільше праці він вкладає у церковні проблеми.

Отець Пащак зі своїм братом Володимиром часто їздили в Україну, відвідуючи своїх кузенів у Бокові, Бережанах, Перемишлянах і у Львові. Кузинка, що живе у Львові, працює професором у Медичному Інституті. Крім України о. Пащак відвідував Святу Землю, брав участь в паломництві святкування Тисячоліття Хрищення України в Римі, Люрді, Фатімі й Ченстохові. Будучи у Варшаві, автор цих рядків з о. Патрикієм відвідали Яна Казимира Шептицького, племінника Слуги Божого Андрея, з яким о. Пащак мав двогодинну розмову. Про ту зустріч автор цих рядків згадував на сторінках „Свободи“ 7-го жовтня 1988 року.

З нагоди 75-ліття о. Патрикія Пащака, ЧСВВ і його 50-ліття праці у Христовому Винограднику, побажаймо йому обильних Божих ласк і кріпкого здоров'я до дальшої праці для нашої Церкви й українського народу.

Ювілейний комітет вшанує о. Пащака бенкетом, після Благодарственної Св. Літургії, яку відправить Єпископ Василь Лостен з духовенством у неділю, 28-го вересня.

Роман С. Голіят

Тріюмф...

(Закінчення зі стор. 2)

ли всілякі нереальні пляни, як „Великий скок уперед“, „Культурна революція“ та подібне, але життя народу ставало щораз гірше. Та в Комуністичній партії визрівали елементи, що бачили те і були готові на протикомуністичні заходи. Але доки жив Мао, воно було безвиглядне. Аж після його смерти і різних коливань на верхівці правлячої піраміди прийшов до влади Денг Шіяонінг — і почалися зміни. Сталося це з весною 1989 року, але тоді зрушені надіями народні маси, зокрема студенти вийшли на величезну демонстрацію на майдані Тіяньмень в червні цього ж таки 1989 року. Щоб рятуватися і рятувати свою владу комуністи кинули проти них величезні бойові з'єднання, які перемогли. Навчені гірким досвідом своїм й інших комуністичних режимів, китайські комуністи не припинили великих реформ, а навпаки, приспішили їх і поширили. І за короткий час добилися величезних успіхів.

Вони зуміли створити нову, дотепер неперевірену ще життям, синтезу твердої влади, включування народних мас у систему державного правління та демократизації контрольованої згори і великих прагматичних, протиставних комуністичній доктрині фундаментальних змін. Китайський народ — трудолюбивий, з'єднаний міцними родинними вузлами, терпеливий і самодисциплінований та навчений дотеперішніми невдачами взявся реалізувати ті зміни і добився величезних успіхів. Комуністи знали, що найстрашнішим ворогом для китайського народу є періодичний щодекілька років масовий голод, що коштував мільйони людських жертв. І вони почали з сільсько-господарських реформ, ліквідації колгоспів, передані землі родинним групам та чималими інвестиціями в продукцію харчів і оце вперше за довгий час закінчився періодичний голод, хоч прохарчування населення ще не зрівноважене. Завдяки дешевій праці китайські промислові вироби почали здобувати світові ринки, що створило великі фінансові резерви. А це дає змогу дальшої модернізації і розбудови промислу.

У тій ситуації повертається Гонг Конг до Китаю. Це завершує китайський тріюмф. Але залишається одвертим питання, чи зуміє теперішня влада з допомогою заморських китайців, яких мільйони і які мають величезні фінансові резерви, це використати. Відповіді тут поділені. А покажуть це найближчі роки.

Програма „Розваговий вечір“ на ґастролі в Чикаґо

Організатори мистецько-імпрезової референтури 45-го Відділу Союзу Українок Америки у Воррен, Мишиґен, влаштовуючи програму розвагового вечора в листопаді 1996 року, залєдве чи сподівалися на поширення цієї програми поза межі мегаполії Дітройту. Та не минуло багато днів від того часу, коли вістка про цей виступ дійшла до Чикаґо, де 29-ий Відділ СУА висловив бажання гостити дітройтську групу виконавців з програмою „Розваговий вечір“ у своєму місті. Головним промотором такої можливости була голова 45-го Відділу СУА Орися Лончина, яка після досвіду льокального успіху добачувала в програмі гумору і сатири авторства відомих українських гумористів потенціял виведення її в позальокальні осередки української діяспори.

І так, по багатьох приготуваннях, пробах і полагодженнях всіх деталів, група виконавців і технічних дорадників 11-го і 12-го квітня подалася з гостинним виступом у Чикаґо. Сам вечір під заголовком „Еміграція“ відбувся в суботу, 12-го квітня, в залі церкви свв. Володимира і Ольги. Програму попередила вечеря, в якій взяли участь понад 300 осіб. У програмі вечора були відчитані твори-фейлетони гумористів Едварда Козака, Миколи Понеділка, Богдана Нижанківського, Івася Керницького і Миколи Савчука. Виконавцями були Ігор Козак і Роман Тарнавський. Наталія Гевко вела програмою і в ролі конферансьє також забавляла присутніх жартами, а особливо фейлетоном Е. Козака „Образи — не гарбузи“ із супровідними карикатурами. Твори власного авторства відчитали Марта Шехович („Наша еміграція з 1944 року“) і Віра Крива („Нова еміграція“). Вся програма мала еміграційну тематику, почавши від перших досвідів старшої еміграції на новій землі після Другої світової війни, до наймолодшої генерації з України в 90-ті роки.

На знімці зліва: Орися Лончина, голова 29-го Відділу СУА Воррен, Люба Калін, голова 45-го Відділу СУА Чикаґо, виконавці Р. Тарнавський, М. Лісовська, В. Крива, Х. Липецька, М. Шехович, Н. Гевко, І. Козак.

У музичній частині програми гості заслухали виступ меццо-сопрано Христини Липецької, загально відомої з концертів оперного репертуару, яка з чутливістю виконала чотири пісні естрадного і народного жанрів. Одна з них, „Статуетка фаянсова“, яка своїм походженням сягає до передвоєнних часів в Станиславові (нині Івано-Франківському), вперше була виконана на терені Чикаґо. До співу акомпанювала Маруся Лісовська, яка також відіграла в'язанку танкової музики.

Із загальної реакції гостей на залі можна було сміло припускати, що тема програми і її виконання вповні задоволили, а може й перевершили сподівання. Їхня реакція на гумористичні епізоди і зрозуміння нюансів сатиричних віршів послужила добрим зв'язком поміж публікою та виконавцями і так збагачувала атмосферу вечора гумору і розваги. Рясні оплески під час і особисті привіти після програми і багата китиця квітів були доказом признання так для виконавців, як і організаторів цього гостинного виступу. Вияв такого захоплення може бути доброю причиною для намічення майбутніх гостинних виступів.

Треба при тому згадати, що запланування і виконання програми не було б вдалим без допомоги осіб, які працювали за кулісами і у великій мірі причинилися до її беззастережного успіху. Особливе признання належиться Орисі Лончині за її задум і провід, Наталі Гевко за вміле ведення програми, Ірені Тарнавській і Дарії Конюх за поради і удекорування сцени, Любомирові Гевкові за технічну обслугу авдіо-відео апаратури і монтаж декорації та Любомирові Липецькому за вказівки та кермування транспортного вена.

Картину-коляж еміграційної сцени виготовив Ярема Козак. Спонзором поїздки була Українська Федеральна Кредитна Кооператива „Самопоміч“, яка покрила частину витрат.

Весь чистий дохід призначений на благодійні цілі Союзу Українок Америки.

Ігор Козак

У ТРЕТЮ ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність 5-го липня 1994 р.
мого невіджалуваного МУЖА,
дорогого БАТЬКА, ДІДА і ПРАДІДА

бл. п.
ВОЛОДИМИРА ПАПУГИ
будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СВ. ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДОЮ
у церквах:
св. Юра в Ню Йорку; в Римі; в Україні.

Просимо рідних, приятелів і знайомих згадати покійного у своїх молитвах.

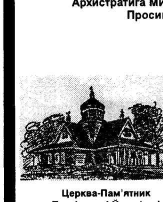
Дружина КАТРУСЯ
дочки з родинами
внуки та правнуки.

27-го травня 1997 р. на 87-му році життя відійшов у вічність

бл. п.
інж. архітект
МИРОСЛАВ ДАНИЛО
НІМЦІВ, AIA

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
в суботу 5-го липня 1997 р. о год. 10:00 ранку за спокій душі покійного, буде відслужена св. Літургія в церкві св. Архистратига Михаїла в Дженкінтавні, Па.
Просимо про молитви.

ПАРАФІЯЛЬНА РАДА ПАРАФІЇ СВ. АРХ. МИХАЇЛА

Церква-Пам'ятник Патріярхові Йосифові

Останньою працею у творчому житті покійного був проєкт і нагляд над будовою церкви св. Архистратига Михаїла. Будову закінчено 16-го лютого 1992 р. Хто бажав би допомогти у прикрашенні церкви просимо слати датки у пам'ять покійного до:

St. Michael U.C. Church, 1013 Fox Chase Rd., Jenkintown, Pa., 19046

З великою приємністю пишу тих кілька рядків про свято Героїв, що відбулося в неділю, 18-го травня у залі церкви св. Володимира в Ґлен Спей, бо влаштовано його в повній солідарності громади.

На самому початку програми можна було заувадити вже при вході на залю, що щось не те, що було в минулому. Люди себе взаємно вітали і без застережень кожний сідав, де хотів і взаємно вітаючи сусід сусіда. І так точно о 4-ій год. полудня відкривається куртина і заповнену, як ніколи, залю присутніх в імені 54-го Відділу ООЧСУ Василь Босак вітає і просить до слова Петра Шагая,

Ґлен Спей вшанував героїв

члена Головної Управи ООЧСУ, який знаменно насвітлив значіння героїв.

Слідувала мистецька програма, яку приготовили Тамара Лихолай і Володимир Мазяр. Професійно виконав кілька пісень ансамбль під керівництвом Т. Лихолай. Славне тріо — Т. Лихолай, Розалія Ґавур і Анна Плескун — під бурхливі оплески виконали три пісні: „Курган“, „Виростеш, мій сину“ і „На могилах борців“. Несподіванкою було виконання тріо Тамари Лихолай, Марії Ґуґель і Ольги Вольшаницької пісні „Йшли селом партизани“.

Вірш „На день Свята Героїв“ продеклямувала Оксанка Якуненко. Зворушливий до сліз вірш „Останній лист до матері“ продеклямував Андрійко Захарків. Короткі рецитації віршів дали ще Магдалина Ясєйко, Ольга Бродин і Марія Ґуґель.

Програму вела Анна Пищимуха. З приємнісю треба ствердити, що свято відбулось направду достойно. Брали в ньому участь артисти старої, нової і найновішої іміґрації і навіть діти родичів, що ще недавно карались по далеких Сибірах. По відспіванню національного гимну люди ще довго не розходились, бо були всі гарно гощені смачним печивом і ще довго говорили про так вдалу імпрезу. Вона спавді принесла в нашу громаду так потрібну злагоду і вирозуміння. Навіть не відчув ніхто тої заздрости супроти виконавців програми. Один одному ґратулював. Ось так і повинно бути завжди. Признання тим, хто відповідальний за гарний почин.

Петро Мельник

УТОЧНЕННЯ ПРІЗВИЩА

У рецензії „Нова книга з діяспори про шахи“ („Свобода“ з 17-го червня ц. р., 2-3 стор.) серед імен шахістів-українців Америки автор помилково подав Мирослава Радомського. Треба: Мирослав Турянський. — Ред.

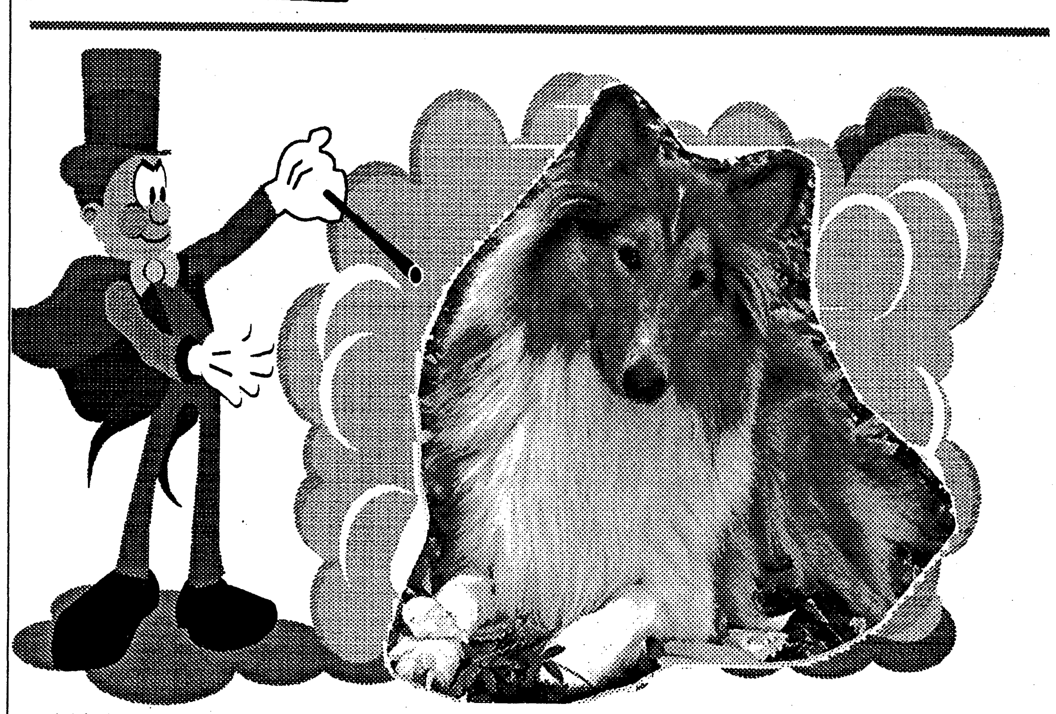
ДО ЧЛЕНІВ 25-го ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

Повідомляємо членів 25-го Відділу, що секретар відділу МАРІЯ САВЧАК перебуває в лікарні. Всі вплати за асекурацію тимчасово буде приймати ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ. Прошу у всіх справах асекурації писати або телефонувати прямо до канцелярії:

Ukrainian National Association
30 Montgomery St. P.O. Box 17A
Jersey City, NJ 07303
Tel.: (201) 451-2200

„СВОБОДА“ —

НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — СЛУЖИТЬ УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ ВЖЕ ПОНАД 100 РОКІВ

Пам'ятаймо про Україну! **СВОБОДА** УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Безробіття досягло 33 відсотки | Б. КЛІНТОН ЗАТВЕРДИВ БЮДЖЕТ ПЕНТАГОНУ | Данія ратифікувала угоду про співпрацю між Україною та Европейським союзом

Найкращий дарунок для бабусі чи дідуся мами чи батька

Дарунок, який триватиме повний рік та справлятиме приємність обдарованій особі, це УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

Річна передплата:
для членів $75.00
для не членів $100.00

Передплата виходить приблизно 30 або 40 центів за число
тел.: (201) 434-0237

Yes, send a gift subscription to (please check one): ____ SVOBODA ____THE UKRAINIAN WEEKLY

RATE	SVOBODA UNA MEMBER	SVOBODA NON-MEMBER	THE UKRAINIAN WEEKLY UNA MEMBER	THE UKRAINIAN WEEKLY NON-MEMBER
ANNUAL	75.00	100.00	40.00	60.00
SEMI-ANNUAL	40.00	60.00	25.00	35.00
QUARTERLY	22.00	33.00		

For: ____________
Address: ____________
From: ____________

(All payments in US funds only)

SVOBODA and THE UKRAINIAN WEEKLY are published by THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION 30 MONTGOMERY St., JERSEY CITY, NJ 07302